

MUZEJ ĐAKOVŠTINE - GRADSKI MUZEJ KARLOVAC
GRAD ĐAKOVO

ŠESTIĆ

MALA RETROSPEKTIVNA IZLOŽBA

kolovoz 2003.

MUZEJ ĐAKOVŠTINE - GRADSKI MUZEJ KARLOVAC
GRAD ĐAKOVO

LJUDEVIT ŠESTIĆ

(1900.-1962.)

Đakovo, kolovoz 2003.

Nakladnik:

Muzej Đakovštine Đakovo
Gradski muzej Karlovac

Autor izložbe:

Borislav Bijelić

Tekst kataloga:

Borislav Bijelić

Lektor:

Miro Šola

Grafička obrada:

Hardy, Đakovo

Naklada:

200 primjeraka

Naslovnica:

Stare vrbe, ulje na platnu, 42x55 cm

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

UDK 75 Šestić, Lj. (064)

ŠESTIĆ, Ljudevit

Šestić : mala retrospektivna izložba / <tekst kataloga
Borislav Bijelić>. - Đakovo : Muzej Đakovštine; Karlovac :
Gradski muzej, 2003.

Puno ime slikara: Ljudevit Šestić

ISBN 953-7128-01-6

430807090

PEJSAŽ KAO TRAJNA LIKOVNA INSPIRACIJA

Slikar Ljudevit (Branimir) Šestić (1900. – 1962.) jedan je od četvorice slikara (Tišov, Tomerlin, Mesaroš) koji je rođenjem ili radom bio vezan za Đakovo i Đakovštinu, a koji je u svim relevantnim pregledima povijesti hrvatskog slikarstva našao svoje mjesto. Ovom malom, i svakako segmentarnom retrospektivnom izložbom, željeli smo kulturnoj javnosti Đakova ponuditi uvid u najkreativnije razdoblje njegova stvaralaštva. Da je riječ o obimom skromnoj izložbi jasno je ako se zna da je do danas evidentirano oko 300 Šestićevih uljanih slika i oko 150 crteža, a da se osnovano pretpostavlja kako mu cjelokupni opus nije manji od 2000 radova. Iz svog tog mnoštva radova – koji uvijek nisu bili, niti su mogli biti na zavidnoj umjetničkoj razini – trudili smo se odabrati ono najbolje, ono što je činilo osnovu njegove slikarske poetike. Popis ustanova iz kojih smo posudili radove za ovu izložbu garancija su njihove kvalitete, dok pejzaž kao dominantno slikarsko opredjeljenje nikada i nije bilo upitan. Segmentarnost izložbe, pak, ogleda se ponajprije u tomu što na njoj nisu predstavljeni slikarevi crteži, mrtve prirode, a svakako ne bi bilo s gorega da smo na uvid mogli ponuditi i više portretnih slika. No, unatoč tomu, uvjeren sam da ova izložba može ponuditi odgovor na pitanje zašto je Ljudevit Šestić jedan od naših istaknutijih pejzažista, te istovremeno biti i poticaj za dodatno, još cjelovitije upoznavanje s njegovim cjelokupnim slikarskim opusom.

Ljudevit (Branimir) Šestić rođen je u Đakovu 4. kolovoza 1900. godine. Njegov otac, dr. Filip Šestić, pravnik i jedno vrijeme kotarski predstojnik, često je mijenjao mjesta boravka. Nakon šest godina po rođenju sina Šestići se sele iz Đakova da bi, u samo nekoliko narednih godina, više puta mijenjali mjesto svojega boravka. Tako je mali Ljudevit bio primoran prvi razred osnovne škole završiti u Ogulinu, drugi u Otočcu, treći u Koprivnici, a četvrti u Ivancu kod Varaždina. Nakon završene osnovne škole upisan je u realnu gimnaziju u Zagrebu gdje boravi u ponajboljem plemičkom konviktu. Već u tom periodu Šestić počinje slikati i svirati glasovir, što će, pokazat će se, biti njegovo trajno životno i idejno opredjeljenje. Iz toga perioda sačuvani su neki od

njegovih prvih radova. "Zimu" je naslikao 1913., a akvarel "Ilica" 1916. godine. Pet godina kasnije upisat će u Zagrebu Višu školu za umjetnost i obrt (danas Akademija likovnih umjetnosti) gdje je do 1925. godine stekao neophodnu likovnu naobrazbu uz mentorstvo Ljube Babića, Ferde Kovačevića i Vladimira Becića. Po završetku studija, kao neosporno talentiran, zahvaljujući "Ciganki", jednom od svojih najboljih studentskih radova, Šestić je dobio stipendiju za boravak u Parizu. Tamo će ostati tek nekoliko mjeseci, što, dakako, nije moglo bitnije utjecati na njegovo poimanje slikarstva.

Po povratku iz Pariza radit će kao gimnazijski profesor u Požegi, potom Karlovcu, da bi 1929. godine u zagrebačkom salonu "Urlich" imao prvu samostalnu izložbu koja je predstavljala pregled njegovog dotadašnjeg stvaralaštva. Izložba je bila zapažena, a osvrta likovnih kritičara na izložene radove podijeljeni. Jerolim Miše, naš istaknuti slikar, koji se u to vrijeme bavio i likovnom kritikom, o njoj je napisao sljedeće: "Izložba je prilično mrtva, iako ima neke prednosti dobre škole (Becić). Nezgodno je što mladi slikar doslovno oponaša svog učitelja... Ovoj izložbi nedostaje mladosti i zanosa koji i griješi i daje. Ona nam samo demonstrira rad četiri do pet godina na Akademiji (...), rad koji je zaslužio veoma dobru svjedodžbu... Mrtve prirode su mu najbolje, iako imaju nešto ordinarnog u tonu i raspoređaju objekata... Ton njegovih mrtvih priroda kao da ima namjeru rehabilitirati banalnu paletu sa jednim ozbiljnijim i strožim likovnim postupkom. (...) Pejzaž slika mnogo otvorenije od mrtve prirode... Pejzaži nisu ništa bolji od Kovačevićevih, osim što imaju više tehničke spretnosti i što je paleta slikarskija. (...) Nezgodno je od Šestića da ne ulazi tehnički u objekat tako da se sve doima kao slikano napamet."

Za razliku od suzdržanog Mišea, Ljubo Babić izložbu je vidio u ponešto drugačijem svjetlu. "Nakon nekoliko diletantskih i nezanimljivih izložbi ... – pisao je Babić - ili opet izložbe umjetnika koji nisu donijeli u svojim radovima neku naročitu zanimljivu novost predstavlja se u salonu Ullrich po prvi put mladi talent Lj. Šestić... Šestić se ozbiljno trudi oko kvaliteta. Nastoji solidno, jednostavno iznaći sklad, bez ikakvih anegdota ili sentimentalno literarnih prepričavanja. To simpatično nastojanje za direktnim vidljivo je na svim njegovim platnima. I na onima koja su još školska, i na zrelijim zadnjim radovima... Njegov skromni nastup djeluje u cjelini simpatično."

Šestić će 1931. godine ponovno boraviti u Parizu, ovog puta nešto duže, a po povratku, 1932. godine, ponovno izlagati na istom mjestu. Ako se za gore spomenute kritike kojima je popraćena njegova prva

samostalna izložba može reći da su bile umjerene, to nikako ne bismo mogli reći za kritiku kojom je Šestićevu drugu samostalnu izložbu prokomentirao likovni kritičar Ive Franić. Kritika je bila u tolikoj mjeri negativna da je zasigurno morala negativno utjecati na slikarov daljnji rad. Umjesto očekivanog stvaralačkog maksimuma uslijedila je rezignacija, pad radne energije, gubljenje toliko potrebnog samopouzdanja te, u konačnici, desetogodišnja profesorska služba diljem Hrvatske koja je spomenute tendencije dodatno multiplicirala. O tome će slikar u jednom intervjuu reći: "Ja sam bio maknut 1933. iz Zagreba... Da sam živio i radio u Zagrebu postigao bih - u to sam uvjeren - daleko veći uspjeh u radu nego što ga imam, a pogotovo da nisam bio ovisan o nastavničkoj službi koja mi je oduzela mnogo vremena".

Nakon što se od pretrpljenog šoka oporavio, Šestić će ponovno slikati puno, i strastveno, baš onako kako dolikuje čovjeku koji je slikarstvo poimao kao neku vrstu osobne religije. Možda najeklatantniji primjer u prilog iznesenoj konstataciji njegov je iskaz dan uvaženom sveučilišnom profesoru i likovnom kritičaru Matku Peiću: "U jesen sam, kaže Šestić, volio slikati poplavu. Često mi se dogodilo da je koji mrtvi rukav oživio pa sam zaokružen morao gaziti vodu držeći sliku rukama visoko iznad glave. Da naslikam ljepotuinja, propadao sam kroz led u vrbiku."

Kao nastavnik crtanja Šestić je radio, osim u već spomenutim, u školama Osijeka, Mostara i Siska. Za vrijeme Drugog svjetskog rata, kao sudionik antifašističke borbe, napravio je nekoliko zapaženih crteža i akvarela. Nakon 1945. godine konačno se ustalio u Zagrebu, prvo kao namještenik gipsoteke, a zatim gimnazijski profesor. Godine 1960. u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu postavljena je njegova retrospektivna izložba. Umro je dvije godine kasnije, 12. kolovoza 1962. godine. Na sprovodu mu je bilo tek desetak ljudi.

Fizički dinamizam njegova življenja, nažalost, nije bio popraćen i adekvatnom dinamikom njegova duha. Šestićeva poetika desetljećima je ostajala ista, gotovo petrificirana. Do sredine tridesetih godina prošlog stoljeća bio je pod snažnim utjecajem impresionizma, a kasnije, sve do kraja života, nije imao niti dovoljno volje - ali ni snage - da se od njega radikalno distancira. Sve do jednogodišnjeg boravka u Mostaru četrdesetih godina u njegovom slikarstvu ništa se značajnije nije događalo ni na kromatskom planu. Tek tada postalo je zamjetno da mu je paleta postala snažnija i otvorenija, ali ne zadugo. Ako se spomenutim konstatacijama pridoda i to da mu je tematski okvir bio sužen (pejzaži - ali ne samo oni sjeverne, već i ostalih dijelova Hrvatske, ponajprije

primorski, mrtve prirode – doduše, ne tako česte, ali zato u pravilu vrlo inventivno rješavane i relativno mali broj portreta – bez pretjeranog psihologiziranja, no unatoč tomu primjerene umjetničke razine) jasno je da recepcija Šestićeva rada nije mogla naići na benevolentan odjek kod likovne kritike onog vremena. Kao što sam već istaknuo u ovom tekstu, kritika mu nije bila pretjerano sklona na samom početku njegove slikarske karijere, ali ni kasnije. Doduše, intimno pogođen suzdržanošću prvih kritika, sentimentaln, kakav je već bio, on kasnije gotovo da i neće samostalno izlagati. Dva puta je to učinio u Karlovcu, i jednom u Mostaru, ali su te izložbe od strane kritičara gotovo prešućene.

Po završetku Drugog svjetskog rata Šestić je ostao na liniji svojih dotadašnjih slikarskih opredjeljenja, opredjeljenja koja su već tridesetih godina bila izvan matice relevantnih tijekova, kako svjetske, tako i domaće likovne scene. Upravo to bio je razlog što ga recentna likovna kritika njegova doba uglavnom nije prihvatila, baš kao i povjesničari umjetnosti koji su o njegovom djelu sudili sa kakve-takve povijesne distance. Naravno, ne svi. Duboko svjestan svih naznačenih momenata – pogotovo ako se pri valorizaciji Šestićevog cjelokupnog opusa primjenjuju najviši estetski kriteriji – Matko Peić prepoznao je u Šestićevom stvaralaštvu neosporne kvalitete, kvalitete koje su mu i osigurale mjesto u povijesti hrvatskog slikarstva.

Unatoč svih izrečenih objekcija o njegovom djelu, Ljudevit Šestić zasigurno je bio jedan od najznačajnijih pejzažista sjeverne Hrvatske. "Slikao je predjele s radošću u duši, primajući u sebe njihovu pojavu onako kako se pejzaž pokazao u sjaju vedrog dana, u sunčanom osvjetljenju, ili u zasjenjenosti oblačnog neba..." Sve do samog kraja Ljudevit Šestić ostao je vjeran sebi, svojim početnim slikarskim impresijama kojima je prilazio sa više ili manje melankolije. Ljepota prirode s kojom je bio opčinjen, s jedne strane, i njegovoj osobi imanentna melankolija, s druge, rezultirali su originalnim slikarskim iskazom koji sve do danas nije izgubio svoju izvornu snagu.

Borislav Bijelić

Autoportret, Ulje na platnu, 42,5x33 cm

Primorski pejzaž, ulje na platnu, 62x74 cm

Mostarska veduta, ulje na platnu, 52x61 cm

Portret Huga Sedlačka, ulje na platnu, 65x55 cm

Karlovačka Školska ulica, ulje na platnu, 55x69,8 cm

Krajolik s minaretom, ulje na platnu, 43x58 cm

Motiv iz Požege, ulje na platnu, 22,8x30,9 cm

Pejsaž, ulje na platnu kaširano na kartonu, 96x57 cm

Šumsko raskršće, ulje na platnu, 45x55 cm

Mlin na Mrežnici, ulje na platnu, 62x74 cm

Motiv iz Mostara, ulje na platnu, 83x70 cm

Popis izloženih radova

1. **MOTIV IZ ZVEČAJA, 1939.**
Ulje na platnu,
Moderna galerija, Zagreb
2. **AUTOPORTRET, oko 1943.**
Ulje na platnu, 42,5 x 33 cm
Moderna galerija, Zagreb
3. **SLUNJ,**
Ulje na platnu, 46,7 x 58,8 cm
Moderna galerija, Zagreb
4. **OMIŠALJ, oko 1936.**
Ulje na platnu, 46,8 x 39,5 cm
Moderna galerija, Zagreb
5. **MOTIV S RIJEKE, oko 1938.**
Ulje na platnu, 40 x 50 cm
Moderna galerija, Zagreb
6. **HERCEGOVAČKI PEJZAŽ, 1941.**
Ulje na platnu, 63 x 70 cm
Gradski muzej Karlovac
7. **MLIN NA MREŽNICI, do 1946.**
Ulje na platnu, 62 x 74 cm
Gradski muzej Karlovac
8. **STARE VRBE (MREŽNICA), do 1946.**
Ulje na platnu, 42 x 55 cm
Gradski muzej Karlovac
9. **MOSTARSKA VEDUTA, 1941.**
Ulje na platnu, 52 x 61 cm
Gradski muzej Karlovac
10. **KRAJOLIK S MINARETOM, 1941.**
Ulje na platnu, 43 x 58 cm
Gradski muzej Karlovac
11. **MOTIV IZ MOSTARA, 1941.**
Ulje na platnu, 83 x 70 cm
Gradski muzej Karlovac

- 12. KARLOVAČKI PEJZAŽ (MREŽNICA), oko 1940.**
Ulje na platnu, 43 x 58 cm
Gradski muzej Karlovac
- 13. PRIMORSKI PEJZAŽ, 1946.**
Ulje na platnu, 62 x 74 cm
Gradski muzej Karlovac
- 14. ŠKOLSKA ULICA, 1929.**
Ulje na platnu, 55 x 69,8 cm
Gradski muzej Karlovac
- 15. MOTIV IZ KARLOVCA, oko 1939.**
Ulje na platnu, 65 x 80 cm
Gradski muzej Karlovac
- 16. PORTRET HUGA SEDLAČEKA, 1939.**
Ulje na platnu, 65 x 55 cm
Gradski muzej Karlovac
- 17. POGLED NA GAZU, 1939.**
Ulje na platnu, 44 x 53 cm
Gradski muzej Karlovac
- 18. PORTRET SLIKAREVA OCA, 1928.**
Ulje na platnu, 112,5 x 83,5 cm
Gradski muzej Karlovac
- 19. MOTIV IZ ZAGREBA, 1955.**
Ulje na platnu, 29,7 x 31 cm
Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb
- 20. MOTIV IZ POŽEGE, 1926.**
Ulje na platnu, 22,8 x 30,9 cm
Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb
- 21. NOVA VES, 1935.**
Ulje na platnu, 43,5 x 54,5 cm
Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
- 22. ŠUMSKO RASKRŠĆE, oko 1935.**
Ulje na platnu, 45 x 55 cm
Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
- 23. PEJZAŽ, oko 1937/8.**
Ulje na platnu kaširano na karton, 96 x 57 cm
Galerija likovnih umjetnosti, Osijek

Kronologija života i rada

- 1900. – rođen u Đakovu 4. kolovoza
- 1907. - 1913. – pohađa pučku školu u Ogulinu, Otočcu, Koprivnici, Ivancu, Brodu na Savi i Čakovcu. Završava je u Zagrebu 1913.
- 1920. – u Zagrebu završava Nižu realnu gimnaziju i Srednju tehničku školu
- 1925. – diplomirao slikarstvo na Akademiji u Zagrebu
- 1927. - 1929. – nastavnik crtanja u Požegi
- 1929. – boravak u Parizu; prva samostalna izložba u Zagrebu
- 1932. – drugi boravak u Parizu; samostalna izložba u Zagrebu
- 1933. - 1944. – službuje izvan Zagreba, u Karlovcu, Mostaru, Sisku, Osijeku i ponovno Karlovcu
- 1944. – aktivno sudjeluje u antifašističkoj borbi
- 1945. - 1947. – suradnik je Gipsoteke HAZU
- 1959. – kao srednjoškolski nastavnik odlazi u mirovinu
- 1960. – retrospektivna izložba u Zagrebu
- 1962. – umro u Zagrebu 12. kolovoza

muzej đakovštine đakovo

florentes

ISBN 953-7128-01-6